

Ordføreren for forslagsstillerne (K. Axel Nielsen): Mon de fleste avislæsere, der gennem bladene som regel meget fyldige og oplysende referater får kendskab til de transaktioner, der gik forud for såvel stiftelsen som sammenbruddet af Boss of Scandinavia, kan undgå at tænke: kan den slags virkelig lade sig gøre i vort ellers så velordnede samfund? Her er der vist noget, der trænger til at blive belyst. Sådan gik det i hvert fald mange i mit parti, og det var det, der fik os til at reagere.

Det begyndte som bekendt med, at mit partis formand, hr. J. O. Krag, i maj i fjor stillede et spørgsmål til statsministeren om, hvorvidt regeringen på baggrund af Boss-sagen ville foretage en undersøgelse af kapital- og finansieringsforholdene i dansk erhvervsliv. Statsministerens svar var, vist til de flestes overraskelse, i realiteten et afslag. Hvad grunden var til, at statsministeren svarede så afvisende, kan man vel kun gisne om, for statsministeren røber det nok ikke selv. Den mest sandsynlige forklaring er vel den, at statsministeren ikke ville lade sig belære af sin forgænger. Har det været motivet, er statsministeren nu i hvert fald blevet den erfaring rigere, at man ikke skal kaste vrage på gode ideer, selv om de kommer fra en politisk modstander. Jeg nægter at tro, at statsministeren ikke har kunnet indse, at der havde vist sig et stærkt behov for en undersøgelse. Skulle statsministeren ikke have lige så klart et blik for nødvendigheden af at udrydde vilskud i erhvervslivet som den ham politisk nærstående bogtrykker Valdemar Pedersen, der i Politiken for den 14. oktober 1968 bl. a. skrev — jeg citerer:

„Dansk erhvervsliv kan ikke være tjent med, at befolkningen med grund kan fornemme en mistro til danske forretningsformer. Selv om det i forhold til de mange tusinder af erhvervsdrivende kun er et lille antal, der har svigtet, så har det sidste par år dog slidt noget på den danske forretningsverdens forhold til hæderlighedsbegrebet. Det angår ikke alene Boss-affæren. Om vekselerer- og advokatstandens soliditet og hæderlighed må der ikke kunne tvivles.“

Og senere siger bogtrykker Valdemar Pedersen — jeg citerer på ny:

„Men alle, der er interesseret i opretholdelsen af det private initiativ, og hvad der er tilbage af det såkaldt „kapitalistiske“ system, må føle forpligtelse til at afvise enhver forbindelse med tvivlsomme foretagender og personer. Også bankerne må gøre det, selv om formaliteterne er i orden. Det er de enkelte personers eller selskabers hæderlighed, der må være afgørende.“

Det private initiativ presses fra flere sider. Hvis ikke erhvervslivet kan frsortere snuskede elementer, så svindel, fiduser og misbrug af svage mennesker og deres ukendskab til forretningsmæssige forhold begrænses til helt isolerede fænomener, da kan erhvervslivet vente yderligere indskrænkning i bevægelsesfriheden og vil til sidst dø og blive erstattet af foretagender, dirigeret af stat og kommuner.“

Det er stærke ord. Senere i artiklen bliver de for resten endnu stærkere. Det er stærke ord, som nok kan få det til at risle koldt ned ad ryggen på en så varm tilhænger af det, Valdemar Pedersen kalder det såkaldt „kapitalistiske“ system, som statsministeren.

Men nu er der altså opnået enighed om, at undersøgelsen skal foretages. Vort forslag blev fremsat den 2. oktober 1968, og første behandling fandt sted den 29. oktober 1968. Da var handelsministeren, som nu talte regeringens sag, lidt mere imødekommende, end statsministeren var i maj, for nu var regeringen villig til at lade en undersøgelse gå i gang, allerede når byretten var færdig med Boss-sagen, i stedet for, som statsministeren sagde i sit svar til hr. J. O. Krag den 22. maj 1968, at overveje en gennemgang af materialet, når retssagen var afsluttet.

I tiden siden forslagets første behandling har udvalget, som det fremgår af betænkningens bilag, stillet og fået besvaret en række spørgsmål, de fleste i høj grad relevante for sagen. I øvrigt er udvalgets møder også under samrådene med handelsministeren gået med at forklare forslagsstillerne hensigt, nemlig at det, forslagsstillerne ønsker, ikke er en undersøgelse af den kriminelle straffesag, der er rejst mod nogle af Boss-sagens hovedpersoner, men en undersøgelse af det, sagen har afsløret. Jeg har et par gange måttet citere et afsnit af fremsættelsestalen. Jeg citerer på ny, som jeg har cite-